

Område av riksintresse för friluftsliv i Västra Götalands län

Namn: Bullarelandskapet	Datum: 2016-03-15
	Områdesnummer: FO 05
Kommun: Tanum och Munkedal	Kommunnummer: 1435; 1430
Riksintresset berör flera kommuner: Området berör de båda kommunerna Tanum och Munkedal vilket kräver mellankommunala överväganden och samordning för att säkra riksintressets värden.	
Area: 6 016 ha, varav 4 271 ha land och 1 745 ha vatten.	
Huvudkriterier: • Områden med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och/eller kulturmiljöer. • Områden med särskilt goda förutsättningar för friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser. • Områden med särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser	
Stödkriterier: • intresseväckande naturvärden • intresseväckande kulturvärden • tilltalande landskapsbild (tilltalande perspektiv och utblick över landskap och vatten m.m.) • omväxling (variation i fråga om topografi, fördelning mark/vatten vegetation, kulturprägel m.m.) • särprägel (en för regionen avvikande naturförekomst; storslagen natur) • bra vattenkvalitet, lämpliga stränder och bottnar • lämplig terräng med variationsrik topografi • vattenanknutna friluftaktiviteter ex paddling • tålighet mot slitage i de delar som förväntas bli intensivt utnyttjade • möjligheterna att komma till och in i området samt vistas i eller i anslutning till området. Exempelvis kommunikation (förekomst eller möjlighet) till och från ett område (buss, bil, tåg, båt, cykel)	
Friluftaktiviteter: Exempel på aktiviteter är vandring, strövande, promenader, längdskidåkning, bad, båtliv, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, bär- och svampplockning, natur, jakt, löpning, orientering, geocaching, ridning, övernattning, övernattning/tältning, naturstudier, eldning/grillning, cykelturer.	

Beskrivning av områdets värden:

Bullarelandskapet erbjuder rika möjligheter till friluftsliv. Det finns anlagda badplatser på ett flertal av de många sandstränder som omger sjöarna. Även lättillgängliga klippstränder ger goda möjligheter till bad. Det natursköna landskapet inbjuder till strövtåg och på flera platser finns fina höjder med vidsträckt utsikt över omgivande landskap. Stigar och småvägar genomkorsar området och Bohusleden passerar också genom dalsänkan. Längst i norr, vid byn Vassbotten invid gränsen mot Norge finns campingplats. På promenadavstånd från camping- en finns Älgafallet som är det högsta vattenfallet i Bohuslän med 46 meters fallhöjd.

Bullaresjöarna erbjuder goda möjligheter till båtliv och kanotfärder utmed orörda stränder. Bland anordningar för friluftslivet kan nämnas parkeringar, strövstigar, bryggor, badplatser, eldstäder, toaletter, skidspår, sopsortering, markerade leder, informationsskyltar, kollektivtrafik, kanotuthyrning och campingplats.

Norra och södra Bullaresjöarna ingår i ett fiskevårdsområde med ett flertal sjöar. Här finns aborre, gädda, mört, braxen, sarv, benlöja, nors, sik, siklöja, åk, elritsa, öring och lax och rika tillfällen till fiske.

I Världsnaturfondens sommarkampanj 2013 Svenska Pärlor har Bullaresjöarna med Enningdalsälven valts till favoritplats i naturen i Västra Götalands län.

Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden:

1. Åtgärder för att bevara områdets värden:

En förutsättning för att bevara områdets värden för friluftslivet är att naturmiljöerna skyddas i enlighet med riksintresset för naturvård. Badstränder och Bohusleden behöver underhållas kontinuerligt.

2. Åtgärder som påtagligt kan skada områdets värden:

Verksamheter och åtgärder som kan påtagligt skada områdets värden är exempelvis exploatering i form av, bebyggelse, vägar, nya bryggor i orörda strandområden eller med annan olämplig placering, nedläggning av jordbruk, ändrad hävd, föroreningar.

3. Utveckling av områdets värden:

Utvecklingsmöjligheter för området kan vara satsning på ekoturism, utbyggnad av kollektivtrafiken och tillgänglighet för funktionshindrade, anläggningar för specialiserat friluftsliv så som skärmflygning, klippklättring. Stor hänsyn måste därvid tas till områdets naturvärden och behovet att kunna bedriva extensivt friluftsliv i lugn miljö.

Planering och säkerställande:

Naturreseptat: Tingvall, Mårtensröd.

Natura 2000-områden enligt art- och habitatdirektivet: Tingvall (SE0520155) och Långevallsälven (SE0520156)

För huvuddelen av Bullaresjöarnas stränder gäller *utvidgat strandskydd*.

Tre skogliga *biotopskydd* finns i området.

Ett mindre område omfattas av Skogsstyrelsens *naturvårdsavtal*.

Vid Vassbotten finns en campingplats.

Områdets huvuddrag:

Bullaresjöarna är några av Bohusläns största sjöar. De utgör ca 3 mil av den ca 10 mil långa sprickdal som sträcker sig från Halden vid Idefjorden i norr till Gullmarsfjorden i söder. Bullaredalen ger ett synnerligen mäktigt intryck. Utmed den östra kanten reser sig Kynnefjälls bergsbranter. Särskilt branta är partierna mellan Korpekullen och Ramberg samt mellan

Remne och Suttene. Västsidan är flackare men även här stupar berget brant på några ställen. Höjdskillnaden mellan sjöytan och omgivande bergplatåer uppgår till ca 100 m. Norra Bullaresjön är en av de djupare sjöarna i Bohuslän och är 39 m på det djupaste stället. Det finns också flera vackra jordbruksområden som ofta ligger i anslutning till å- och bäckdalar ner mot sjöarna. Bäckarna har på flera ställen skurit sig djupt ned i de lösa avlagringarna och skapat imponerande ravin- och meanderbildningar.

I dalgången finns framträdande minnesmärken från istiden. Förutom en mängd smärre grusavlagringar utmed hela dalsänkan övertväras denna vid Smedberg-Backa av en av Bohusläns största israndavlagringar. Avlagringen dämmer här den södra sjön som ligger nära 6 meter högre än Norra Bullaresjön.

Ett flertal vattendrag rinner ut i Bullaresjöarna från höjdområdena på båda sidor om dalsänkan. Det mäktigaste är Kynne älv som avvattnar hela Kornsjöområdet på Kynnefjäll. Älven bildar flera forsar och fall, det största vid Sundshult ovan mynningen i Södra Bullaresjön. Bullaresjöarna liksom angränsande åar är fiskrika med bland annat stationär öring. Från havet når havsvandrande lax sjöarna via den norska Enningdalsälven.

Bullaredalen har genom tiderna tjänat som en viktig transportled och har mängder av minnesmärken från järnålder och medeltid. Här finns gamla vägsträckningar, fornborgar, gravfält, medeltidskyrkan vid Naverstad samt rester vid Sundshult av en medeltidsborg, Olofsborg.

Den äldsta skriftliga källan från 1740 anger att såg anlades på Sundshult. På 1830-talet fanns kvarn och mjölnarstuga samt lin- och benstamp. På Sundshult och även längs övre delen av älven fanns goda förutsättningar för en industriell varuförädlning tack vare billig energi i form av vattenkraft. Enbart i Sundshult fanns år 1890 kvarn, benstamp, såg, färgeri, garveri och tegelbruk. Det lilla samhället vid Kynne älvs utlopp fick snart också en handelsbod och flera hantverkare drogs också till byn. Ett mäktigt byggnadsverk i Sundshult är Sundshultsbron, som byggdes 1919.

Områdets avgränsning:

Ett mindre skogsområde mellan Bullaren och Kynnefjällsområdet har införlivats med anledning av synpunkter från Munkedals kommun. För beskrivning se RI Kynnefjäll.

Andra riksintressen som berörs:

RI Naturvård: NRO14017, Bullaresjöarna.

RI Kulturmiljövård: KO57, Västra Bullarestranden

RI enligt 4 kap 6 §, Enningdalsälven med käll- och biflöden

Övrigt underlag:

-

Referenser:

CoastAlive 2013. Bullaredalen. <http://www.coast-alive.eu/node/12944> (2013-07-12)

Fiskeristyrelsen 1984: Bevarande av de svenska fiskbeståndens genetiska resurser Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1995: Vatten i Göteborgs och Bohuslän.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1997: Inventering av naturgrus i Göteborgs och Bohus län.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1997: Våtmarksinventering i Göteborgs och Bohus län

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1997: Våtmarksinventering i Göteborgs och Bohus län.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Fiskeenheten 1991 Fiskeribiologisk undersökning av norra och södra Bullaresjöarna och tillhörande vattendrag.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Värdefulla odlingslandskap Göteborgs och Bohus län, Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Rapport 1995:21

Munkedals kommun 2010. Översiktsplan 2010.

Naturvårdsverket 1994, Myrskyddsplan för Sverige.

Länsstyrelsen. Sammanställning av skyddsvärda grusfyndigheter inom Göteborgs och Bohus län.

Tanums kommun 2002: Översiktsplan 2002.

Förutsättningar att behålla upplevelsevärden

Nedan följer exempel på åtgärder och verksamheter som kan skada värdena för friluftslivet:

- Exploatering i strandnära områden i form av bostadsbebyggelse (permanent eller fritidshusbebyggelse), industrianläggningar, vindkraftsanläggningar.
- Bulleralstrande verksamheter (vattenskoterkörning, vattenskidåkning,).
- Barriärskapande verksamheter (vägbyggen)
- Hinder längs stränder som kan påverka friluftslivets utövande på land och vatten, till exempel vattenkraftutbyggnad, stängsling i syfte att förhindra tillgänglighet, olämpligt lokaliserade bryggor.
- Negativ visuell påverkan etc. (telemaster, kraftledningar och vindkraftverk)